

El Passavant

Folgueroles

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Carrer del Passavant
Emplaçament	A l'extrem de llevant del nucli urbà de Folgueroles, sota la urbanització de la Roca i de la ronda de la Damunt
Alçada:	585 m.s.n.m
Coordenades:	
Latitud:	41.94101
Longitud:	2.3257
UTM Est (X):	444104
UTM Nord (Y):	4643447

Classificació

Número de fitxa	08083 - 89
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVIII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	Diversos propietaris
Fitxes associades:	
<u>Pedrerà del Passavant</u>	
Autoria de la fitxa	Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa:	dj., 13/01/2022 - 14:35

Descripció

Conjunt situat a l'extrem de llevant del nucli urbà de Folgueroles, en el traçat de l'antic camí a Vilanova de Sau. Es tracta d'un petit nucli de planta més o menys rectangular, format per deu cases adossades i construïdes al voltant de l'antiga pedrera del Passavant o de l'Evaristo. De fet, totes les construccions estan assentades damunt de la roca natural de la zona i, en alguns casos, integren la pròpia penya com a part de l'estructura arquitectònica. Aquestes cases són: ca la Mundeta, can Barretina, cal Gil, can Perança, can Senalla, can Xandri, can Collsameda, can Cobrons, ca la Pellaire i can Jordi Petronill. Aquestes construccions s'articulen en dos nivells diferenciats, l'inferior alineat amb el carrer del Passavant i el superior amb accés des d'un camí i unes escales. Entre aquestes construccions hi ha patis o espais de ventilació. Arquitectònicament parlant, la majoria d'edificis presenten una tipologia constructiva semblant tot i les reformes, donat que foren bastits al segle XVIII. Són de planta rectangular, amb teulades d'un i dos vessants i distribuïts en planta baixa i pis, o dues plantes superiors. Destaquen els ràfecs bastits amb lloses de pedra, les obertures rectangulars emmarcades amb carreus de pedra, les llindes planes monolítiques i els ampits motllurats de les finestres. Són alhora bastits en pedra sense treballar de la zona disposada, en general, regularment i lligada amb abundant morter de calç. També s'observen diverses reparacions efectuades amb maons, tant en els paraments com, sobretot, en algunes obertures. Actualment, tot i les reformes que s'han anat efectuant al llarg del temps, el conjunt segueix mantenint la mateixa tipologia establerta en època moderna. A la banda de ponent del conjunt encara es conserva una part de l'antiga era, principalment formada pel propi aflorament de la roca natural de la zona.

Història

durant el segle XVIII, sobretot a partir de la dècada dels anys 20, el creixement urbanístic de Folgueroles es va disparar. Moltes de les construccions del nucli antic es van reformar i ampliar, amb la conseqüent prolongació dels carrers mitjançant el traçat dels antics camins, que originaren el naixement dels barris de la Ricardera i del Passavant. El barri acollia les famílies dels picapedrers que treballaven a la mateixa pedrera, essent ells mateixos els constructors dels habitatges i emprant la pedra que n'extreïen. La coneguda pedra rossa de Folgueroles fou utilitzada per a les llindes i els muntants de les obertures d'aquestes construccions. A mitjans del segle XX, tot el conjunt era propietat de l'Evarist Dodas, que també explotava la pedrera, tot i que posteriorment la propietat passà als seus fills. Inicialment, els estandants d'aquests habitatges anaven a buscar l'aigua per a ús domèstic a la font Trobada. Hi havia una bassa que s'utilitzava per abeurar el bestiar i rentar la roba. Quan l'ajuntament va construir els dipòsits d'aigua del bosc de la Sala, el propietari del Passavant feu arribar l'aigua de la xarxa al barri, així com també el clavegueram.

L'antic camí que comunicava aquest barri amb el poble de Folgueroles, actualment desaparegut, passava pel darrera de la masia de la Roca i anava fins a l'era del Passavant. Prop d'aquest nucli hi havia la bauma del Pellaire, desapareguda quan l'indret fou utilitzat per a l'extracció de pedra.

Bibliografia

ARUMÍ I BERGA, Pilar (Coord.) (2006). *Folgueroles casa x casa*. Folgueroles: Ajuntament de Folgueroles, p. 216-227.

ARUMÍ, Pilar; AUTET, Lluís; BOVER, M. Àngels; HOMS, Maria; HOMS, Rosa; MOLIST, Bernat; PONCE, Santi; ROVIRÓ, Xavier; SELLABONA, Cesca (2021). *Folgueroles, batecs d'un poble. Història*

gràfica del darrer segle. Folgueroles: Ajuntament de Folgueroles, p. 20, 26.

Font: informació oral del sr. Xavier Roviró [Consulta: 28-03-2022].

MORATÓ, David; PONCE, Santi; ROVIRÓ, Xavier; TORRENTS, Jacint; TORRENTS, Carme; VILAMALA, Joan; VILAMALA, Jordi; XUTGLÀ, Montserrat (2000). *Folgueroles. Societat i vida d'un poble*. Vic: Eumo Editorial, p. 121.

ROVIRÓ, Xavier; PONCE, Santi; MORATÓ, David; ORRA, Ramon (2007). *Els picapedrers de Folgueroles*. Folgueroles: Ajuntament de Folgueroles, p. 40, 113-115.

VAL SORIANO, Josep M. (2008). “Jugant amb el sol – Segona part”. *La Falguera* nº 29, p. 20-21.

Enllaços d'interès:

<https://www.poblesdecatalunya.cat/element.php?e=13552>

<https://www.folgueroles.com/cat/passavant.php>

